

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Report) ของกิจการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการๆ แรก เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการ โดยเทียบเคียงกับแนวทางการจัดทำรายงานยั่งยืนที่สากลยอมรับ ประการที่สอง เพื่อพัฒนารอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับองค์กรประเภทธุรกิจเอกชนที่มีความเหมาะสมต่อการเผยแพร่และการทำความเข้าใจในวงกว้าง และประการที่สาม เพื่อทดลองจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการตัวอย่างหนึ่งกิจการตามกรอบการจัดทำรายงานที่ได้พัฒนาขึ้นสำหรับการประเมินขั้นต้นต่อการศึกษาวิจัยในระยะต่อไป

ผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงตามกรอบแนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ Global Reporting Initiative (GRI) รุ่น G3.1 ที่ใช้ได้กับกิจการในทุกขนาด พบว่ากรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้นสามารถนำมาประยุกต์ให้ใช้ได้กับการจำแนกตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างยืดหยุ่น โดยผู้ใช้กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง สามารถคัดเลือกชุดตัวชี้วัดที่จะนำมาใช้ในการรายงานตามความเหมาะสมขององค์กรที่เผยแพร่รายงาน และตามความต้องการของหน่วยงานที่ใช้ประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสำหรับตัวชี้วัดในกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่มาจากผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ประกอบด้วย ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ 7 ตัวชี้วัด ด้านสังคม 34 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม 18 ตัวชี้วัด และด้านวัฒนธรรม 20 ตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น 79 ตัวชี้วัด

ในส่วนของการจัดทำรายงาน (ทดลอง) ความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของ บมจ. บางจากปิโตรเลียม ซึ่งได้มีการจัดทำรายงานความยั่งยืนตามแนวทางของ GRI อยู่แล้ว จึงสามารถที่จะรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำรายงานตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้โดยไม่ยากนัก ประกอบกับ บมจ.บางจากปิโตรเลียม เป็นองค์กรที่ได้มีน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นที่ประจักษ์จนได้รับรางวัลองค์กรดีเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงในหลายๆ ครั้ง ข้อมูลองค์กร การกำกับดูแลองค์กร และแนวการบริหารจัดการ รวมถึงตัวชี้วัดการดำเนินงาน จึงเป็นไปในทิศทางที่เอื้อต่อการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ได้กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำไปใช้ได้โดยก่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มเติมในสามลักษณะ โดยในลักษณะแรก สามารถใช้วัดเปรียบเทียบสมรรถนะ (Benchmarking) การดำเนินงานระหว่างองค์กรได้โดยใช้ชุดตัวชี้วัดการดำเนินงานอ้างอิงเดียวกันและเป็นตัวชี้วัดมาตรฐานที่สากลยอมรับ ในลักษณะที่สอง สามารถใช้เผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สาธารณชนสำหรับทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ รวมถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามเกณฑ์ในการกำหนดระดับของการรายงานจำนวน 3 ระดับที่ได้พัฒนาขึ้น และในลักษณะที่สาม สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจที่เป็นรูปธรรมด้วยการทราบชุดตัวชี้วัดที่หน่วยงานที่ทำการประเมินได้คัดเลือกไว้เป็นเกณฑ์ดำเนินงานล่วงหน้า

Abstract

This research aims to obtain Sufficiency Economy reporting framework for corporations underlying with 3 main objectives; to study the approach of Sufficiency Economy report guided by internationally-recognized sustainability reporting framework, to develop Sufficiency Economy reporting framework for corporations which can be properly promoted to the public, and to develop a sample Sufficiency Economy report for a selected corporation according to the developed framework for further assessment.

The result of the study guided by Global Reporting Initiative (GRI) sustainability reporting framework version 3.1, regardless of size of the corporation, showed that the Sufficiency Economy reporting framework developed in this study is flexible to apply any sets of sufficiency economy indicators which suitable to the type and the need of each corporation to report on.

Based on the result of the study, obtained indicators are grouped into 4 categories; economic, social, environment, and cultural indicators. The numbers of indicators are 79 in total which comprise of 7 economic indicators, 18 environmental indicators, 34 social indicators and 20 cultural indicators.

To demonstrate as an example, Sufficiency Economy report has been developed from Bangchak Petroleum Public Company Limited (BCP), as the company has already produced the sustainability report according to GRI framework. The data used to develop the Sufficiency Economy report are therefore already available. Also BCP is the outstanding organization achieving numerous awards in the Sufficiency Economy area, thus the corporate profile, organizational governance, management approach, including performance indicators are mostly aligned to the Sufficiency Economy report already.

The findings of this study also helps shaping the reporting framework of Sufficiency Economy practice by adding values in the following areas; enabling benchmarking process among the reporting organizations by using same sets of indicators which internationally-recognized, using as a tool to publicize the organization data (regardless of its size) on its performance according to Sufficiency Economy philosophy in 3 different application levels, and achieving benefit from knowing indicators which are essential for concretely-mobilizing the Sufficiency Economy movement within the organization in advance.